

N:o 36.

Kongl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående understöd åt arbetaren vid myntverket A. Andersson; gifven Stockholms slott den 2 februari 1900.

Under åberopande af bilagda utdrag af statsrådsprotokollet öfver finansärenden för denna dag vill Kongl. Maj:t härmed föreslå Riksdagen att medgifva,

att arbetaren August Andersson må från och med månaden näst efter den, i hvilken han erhåller entledigande från sin befattning vid myntverket, under sin återstående lifstid af myntverkets medel åtnjuta ett årligt understöd till belopp af 600 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola Riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kongl. nåd och ynnest städse väl bevågen.

OSCAR.

Hans Wachtmeister.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 2 februari
1900.*

Närvarande:

Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena LAGERHEIM,
Statsråden: WIKBLAD,
ANERSTEDT,
herr VON KRUSENSTJERNA,
grefve WACHTMEISTER,
CLAËSON,
DYRSSEN,
CRUSEBJÖRN,
RESTADIUS.

Departementschefen, statsrådet grefve Wachtmeister anförde här-
efter:

I en till Eders Kongl. Maj:t stäld underdånig skrift af den 7 juli 1898
anhöll arbetaren August Andersson, att, enär han, som sedan september
månad år 1872 haft anställning vid myntverket och sedan dess oafbrutet
arbetat derstädes, under tiden ådragit sig sjukdom, som så minskat hans
arbetsförmåga, att det när som helst kunde väntas, att han ej vidare blefve
i verkets tjänst användbar, samt Andersson, som hade stor familj att
försörja, ej kunnat af sin aflöning bespara något för framtiden, Andersson
måtte varda hugnad med någon pension eller årligt understöd för sina
återstående lefnadsdagar; och var vid ansökningsföreläggningen fogadt ej mindre
frejdbetyg, utvisande att Andersson var född den 28 januari 1841 och

åtnjöt medborgerligt förtroende, än äfven ett den 11 juni 1898 utfärdadt läkarebetyg, af innehåll att Andersson, som led af kronisk magkatarr, då var mindre arbetsför.

Öfver berörda ansökning afgaf myntdirektören infordradt underdånigt utlåtande af den 30 september 1898, deri myntdirektören vitsordade riktigheten af sökandens förenämnda uppgifter, hvarjemte myntdirektören vidare anförde, att, med hänsyn dertill att sökandens helsa under en längre tid af sistnämnda år varit ganska dålig och sökanden befunnits lida äfven af de minst ansträngande göromål, som förekomme vid myntverket, det utan tvifvel vore i hög grad önskligt för sökanden att kunna lemna sin tjänst och komma i åtnjutande af något årligt understöd; att, då det numera inom den enskilda industrien vore ganska vanligt, att arbetare, som gjort sig deraf förtjente, erhöles pension, när de till följd af förminskade arbetskrafter icke längre kunde försörja sig, det syntes nödvändigt, att vid en statens verkstad och i synnerhet en sådan som myntverkets, der det vore af största vigt att städse hafva pålitliga och redbara arbetare, arbetarne bereddes enahanda förmån; att någon särskild pensionskassa för myntverkets arbetare ej funnes och icke heller lätteligen kunde bildas, enär de derstädes fast anstälde arbetarne vore alltför få, för att deras årliga bidrag skulle kunna uppgå till något betydande belopp, samt det ej vore lämpligt, att pensionsafgifter affordrades samtliga arbetare, som vunne anställning vid verket, enär man derigenom skulle likasom gifva hvar och en af dem ett löfte om anställning på lifstid, ett löfte, som ej kunde infrias, emedan göromålsens omfång vid myntverket vore så vexlande, att arbetarnes antal vissa år måste betydligt ökas och andra år inskränkas till det minsta möjliga; att sökanden visserligen endast uppnått en ålder af 57 år och arbetat vid myntverket i 26 år, men i allmänhet icke vore mer arbetsför än andra arbetare, som vore 10 år äldre; att det fördenskull vore synnerligen önskligt, att sökanden finge komma i åtnjutande af så stort årligt understöd för sin återstående lifstid, att han kunde helt och hållet lemna sin befattning; att sökandens aflöning under de tio sistförflutna åren i medeltal utgjort 1,242 kronor och för år 1897 uppgått till 1,450 kronor; samt att myntdirektören på grund af hvad sålunda anförts hemstälde, att sökanden måtte beredas en årlig pension af 600 kronor.

Statskontoret, hvars yttrande i frågan genom nådig remiss jemväl infordrades, anförde i underdånigt utlåtande af den 21 november 1898, att, enär staten icke syntes hvarken kunna eller böra undandraga sig den arbetsgifvare i allmänhet tillkommande pligten att i sin mån, så vidt möjligt, sörja för en i tjänsten åldrad, sjuklig tjenares återstående

dagar — helst der af denne, såsom här syntes vara förhållandet, vid arbetets utförande kräfts särskild pålitlighet och redbarhet — statskontoret funne den underdåniga ansökningen vara förtjent af nådigt afseende; och då statskontoret icke hade något att erinra mot det pensionsbelopp, myntdirektören för sökanden förordad, biträdde embetsverket myntdirektörens i ämnet gjorda hemställan.

Vid ärendets föredragning den 22 december 1898 fann Eders Kongl. Maj:t ansökningen icke till någon Eders Kongl. Maj:ts åtgärd föranleda.

I en till Eders Kongl. Maj:t stäld skrift af den 16 augusti 1899 har nu sökanden i underdånighet förnyat sin anhållan, att Eders Kongl. Maj:t måtte, med afseende å sökandens långvariga tjenstetid, hugna honom för hans återstående dagar med någon pension eller årligt understöd; varande vid denna ansökning fogade dels ett frejdbetyg, af samma innehåll som det förut af sökanden företedda, dels ock två den 22 och den 24 nästföretgångna juni utfärdade läkarebetyg, af innehåll, det förra att sökanden, som lede af kronisk magkatarr, på grund deraf vore mindre arbetsför, och det senare att sökanden, som lede af neurastheni, kronisk magkatarr och scorbut, för närvarande ej vore arbetsför.

Äfven öfver den nu föreliggande underdåniga ansökningen hafva myntdirektören och statskontoret afgifvit infortrade underdåniga utlåtanden, myntdirektören den 28 november 1899 och statskontoret den 1 december samma år.

Myntdirektören har vid sitt utlåtande fogat ett af läkaren för myntverkets arbetarepersonal, distriktsläkaren Carl Borg, den 23 november 1899 meddeladt intyg, att sökanden, som sedan 12 å 13 år lidit af neurastheni, anämi och kronisk magkatarr, för närvarande och enligt läkarens åsigt för all framtid vore oförmögen till något arbete, hvarigenom han kunde vara till gagn för det verk, der han hade anställning, eller att kunna försörja sig sjelf; och har myntdirektören för egen del anført, att i anledning af sökandens först gjorda ansökning myntdirektören i sitt då afgifna underdåniga yttrande hufvudsakligen på eget omdöme om sökandens helstillstånd grundat sitt uttalande om önskvärdheten af att denne snart skulle kunna helt och hållet lemna sin tjenst och komma i åtnjutande af något årligt understöd, att sökandens helstillstånd nu försämrats, så att, ehuru sökanden efter åtnjuten ledighet under $2\frac{1}{2}$ månader vid återinträde i sin befattning vid myntverket sistlidne augusti månad kunnat deltaga i vissa lättare arbeten, hans krafter likväl nu åter vore betydligt nedsatta, samt att, då af förenämnda af distriktsläkaren Borg afgifna intyg syntes framgå, att

sökanden numera, enligt läkarens åsigt, vore obotligt sjuk och för all framtid oförmögen att förrätta sådant arbete, att han derigenom kunde vara till gagn för myntverket eller försörja sig sjelf, myntdirektören vid sådant förhållande och under återopande af sitt förra utlåtande i frågan hemställde, det täcktes Eders Kongl. Maj:t taga i nådigt öfvervägande, huruvida icke på grund af oifvanberörda omständigheter tillräckliga skäl nu föreläge att aflåta nådig proposition till Riksdagen angående beviljande af en pension till sökanden af 600 kronor om året.

Statskontoret har, med återopande af det utlåtande, embetsverket den 21 november 1898 afgifvit i denna fråga, och med särskildt fästadt afseende å innehållet af distriktsläkaren Borgs nyssomförmälda intyg angående sökandens sjuklighet och framtida oförmåga att sig med eget arbete försörja, i underdånighet biträdt den af myntdirektören gjorda hemställan.

Då på grund af förenämnda af distriktsläkaren Borg den 23 november 1899 meddelade intyg numera antagas får, att sökanden af sjukdom är urståndsatt att längre bestrida sin befattning vid myntverket eller att genom annat arbete försörja sig och sin familj, hemställer jag i underdånighet, att Eders Kongl. Maj:t täcktes i nådig proposition föreslå Riksdagen medgifva, att sökanden må från och med månaden näst efter den, i hvilken han erhåller entledigande från sin befattning vid myntverket, under sin återstående lifstid af myntverkets medel åtnjuta ett årligt understöd till belopp af 600 kronor.

Hvad föredragande departementschefen sålunda hemställt, deruti statsrådets öfriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen gilla och bifalla; och skulle nådig proposition till Riksdagen aflåtas af den lydelse bilagan litt. — vid detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:

Sven Köhler.